

מדינת ישראל

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

דו"ח פעילות החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה לשנת 2021

מאי 2022

תוכן עניינים

3.....	החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה
7.....	תוכניות עבודה
7.....	מדיניות, כלכלה וסטטיסטיקה
8.....	מדיניות הפיקוח על המחירים – מחירים בפיקוח
8.....	חקר שווקים
8.....	שווקי איכרים לשיווק ישיר של תוצרת חקלאית
9.....	פרויקטים ונושאים הנמצאים בתהליך
9.....	פרויקט מסחר מקוון בתוצרת חקלאית טרייה
9.....	מדיניות רגולציה
11.....	מרכז מידע וידע
11.....	פרסומים

החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה

אודות החטיבה

החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה מופקדת על התוויית האסטרטגיה של משרד החקלאות ופיתוח הכפר על בסיס פעילויות של תכנון ומחקר, הערכת ההשפעה של שינויים פנימיים וחיצוניים על חקלאות ישראל, גיבוש והצעה של דרכים מיטביות להתמודדות עם שינויים צפויים בהתבסס על מחקרים, ניתוחים כלכליים ואסטרטגיים ממוקדים וביצוע ניתוחים כלכליים התומכים בקבלת החלטות.

החטיבה עוסקת בפיתוח מדיניות למימוש מטרות העל של המשרד: בחינה מתמדת של נושאי הליבה של המשרד, ניתוח מידע וידע לצורך גיבוש המדיניות ותמיכה בקבלת החלטות, תכלול (אינטגרציה) פנים וחוץ משרדיים לקידום פרויקטים ותהליכים בחקלאות, ריכוז ותכלול תכניות העבודה של המשרד, וקידום תחום מדיניות הרגולציה והפחתת הנטל הבירוקרטי לאזרח.

החטיבה מובילה ומעדכנת את הגיבוש של החזון, הערכים ומטרות העל לפיהם פועל המשרד ואשר עיקריהם גובשו על ידי הנהלת המשרד ועודכנו בהתאם להחלטות שר החקלאות ופיתוח הכפר.

החטיבה מטפלת בנושאים שונים: מדיניות לטווח ארוך, חקר שווקים, צרכנות ופיקוח מחירים, פרויקטים רוחביים, מעקב ומידע בנושאי מחירים של תוצרת חקלאית ומדדים סטטיסטיים המנתחים את ההתפתחויות בענפי החקלאות באופן שוטף. בנוסף, החטיבה מטפלת בתוכניות העבודה של המשרד ובתחום מדיניות הרגולציה ומלווה את יחידות המשרד בתהליכי הפחתה וטיוב רגולציה.

החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה מובילה את גיבוש המדיניות החקלאית ומסייעת להנהלת המשרד בהתוויית מדיניות המשרד לטווח הארוך, תכנון רפורמות ופרויקטים ובחינת נושאי רוחב בחקלאות.

החטיבה משמשת כיועץ אסטרטגי וכלכלי בסוגיות מדיניות שונות ליחידות המשרד, למנכ"לית ולשר.

- מבצעת מעקב שוטף על הענפים והשווקים בארץ ובעולם, תוך איסוף מידע תומך החלטות, הכנת ניתוחים כלכליים וסטטיסטיים ופרסום סקירות.
- מובילה את תהליך התכנון המשרדי ומלווה את יחידות המשרד בגיבוש תוכנית העבודה תוך פיתוח והטמעת תרבות ארגונית של תכנון, מעקב ובקרה.

• יועצת למדיניות הרגולציה של המשרד, לרבות הובלת רפורמות וליווי מקבלי החלטות בתהליכי גיבוש שינויי רגולציה, והכנת עזרים לרגולטורים לגיבוש חלופות. • קביעת מדיניות בתחום פיקוח מחירי מוצרים רלוונטיים (מוצרי חלב, ביצים, ירקות ופירות) וניהול התחום מול משרד האוצר. • מובילה פרויקטים רוחביים של המשרד (שינוי מדיניות התמיכות, רפורמה בענפים, זירות מסחר דיגיטליות, ייזום מוקד שירות ועוד)	
אורי צוק-בר – סמנכ"ל בכיר, מחקר כלכלה ואסטרטגיה	מנהל החטיבה
• ליווי מקצועי של הנהלת המשרד בגיבוש הצעות למתווה הפחתת מכסים ותכנון תמיכה ישירה. • בחינה כלכלית של שינויים במחירי מים על הרווחיות של גידולים שונים. • בחינת פוטנציאל הגדלת הפרייה בחקלאות בטווח הקצר באמצעות השקעות הון ומו"פ יישומי: • עבודה בשיתוף עם מכון וולקני המציגה את הפוטנציאל של הגדלת הפרייה בטווח הקצר באמצעות השקעות הון ועידוד מו"פ יישומי בשלבי פיתוח מתקדמים. • סטנדרטים לאיכות – זירות מסחר דיגיטליות: • כתיבת סטנדרטים לאיכות ועדכון סטנדרטים קיימים במסגרת שת"פ עם מועצת הצמחים - עבור המסחר הקמעוני והסיטוני בירקות ופירות. הביצוע בכפוף לעזרת המוצרים. • הגדלת יכולת המכירה של החקלאים וחזוק מעמדם • חיזוק וסיוע למגדלים הקטנים והבינוניים בישראל לשווק באופן ישיר את תוצרתם באמצעים דיגיטליים באמצעות תוכנית הכשרה עסקית להרחבת אפשרויות השיווק והמכירה הישירה; יצירת מודל עסקי מעודכן וגמיש והעמקת הידע עסקי של המגדלים בשיווק, מיתוג ועולם השיווק והמכירה הדיגיטלי, סיוע בקהילות חקלאיות ויצירת קהילת ידע, תמיכה והתייעצות לחקלאים בתחומי השיווק הישיר. בשיתוף ג'וינט ישראל: • סקירת ענף הבקר בישראל • השנה פורסמה עבודה הסוקרת את ענף הבשר במהלך השנים האחרונות, הן מבחינת מקורות האספקה השונים והן מבחינת התנהגות צרכנית. • סקירת ענף המדגה בישראל וקידום דיון מדיניות בנושא • עבודה מקיפה על הענף שבחנה את השפעות הרפורמות ומגמות בענף שהתרחשו בשנים האחרונות. • סקירת ענף העגבניות בישראל • העבודה סוקרת את המגמות והאתגרים בענף העגבניות בישראל הן מבחינת הכמויות והמחירים של אספקה מייצור מקומי והן מבחינת יבוא מתחרה. העבודה גם כוללת מסגרת ראשונית לתכנית פעולה בענף. • סקירת ענף התפוח בישראל	עיקרי הישגים לשנת 2021

העבודה סוקרת את המגמות והאתגרים בענף התפוח בישראל הן מבחינת הכמויות והמחירים של אספקת זני תפוחים שונים מייצור מקומי והן מבחינת יבוא מתחרה. • סקירת שוק תחליפי החלב בישראל • כחלק ממגמה עולמית של עלייה בצריכה של תחליפי חלב לשתייה בחנו את התפתחות שוק משקאות תחליפי החלב בישראל הן מבחינת התפתחות כמויות הצריכה והן מבחינת התפתחות המחירים וגם מבחינת טעמי הצרכנים בהשוואה לחלב השתייה ומשקאות החלב המבוססים על חלב רגיל. • מעקב ובקרה על יישום של צעדי ליבה נבחרים מתוך תוכניות להפחתת נטל שגובשו בשנים 2015-2020 • רשימת צעדי הליכה כוללת 21 צעדים שטרם בוצעו נכון לחודש דצמבר 2020 הצעדים המלאים מפורטים בתוכניות להפחתת נטל. • מערכת ממחושבת לתהליכי רישיונות כריתה – פקיד היערות במסגרת משימה זו מבוצע תהליך של הקמת מערכת ממוחשבת עבור יחידת פקיד היערות. מטרת המערכת היא ליצור תהליך דיגיטלי שינהל באופן מקוון מקצה לקצה את תהליך הגשת הבקשה לרישיונות, בדיקת הרישיונות והנפקתן. וכן ניהול תהליכי הגשת הערר במידה והם נדרשים. בנוסף המערכת עתידה להתממשק למערכת רישוי זמין הממשלתית על מנת לאפשר זרימת מידע באופן ישיר ללא צורך בהגשת טפסים, כחלק מקידום החלטת ממשלה 933 "שאל פעם אחת".							
• גיבוש תפיסת ביטחון מזון משותפת עם משרדי ממשלה רלוונטיים, על בסיס סקירת תכניות לאספקת ביטחון מזון לאומי במדינות אחרות וניתוח של חלופות להגברת ביטחון המזון בישראל: תמהיל הגידולים הרצוי, גורמי הייצור הדרושים והשפעת הגדלת הפיריון על ביטחון המזון. • הכנת תוכניות יישום להיערכות החקלאות לשינוי אקלים ולהפחתת פליטות גזי חממה בסקטור החקלאי (בהתבסס על מיפוי עלויות ותועלות להטמעת שיטות המצמצמות פליטות גזי חממה במגזר החקלאות). • סטנדרטים לאיכות – תוצרת חקלאית טרייה, מסחר קמעוני וסיטוני • כתיבת סטנדרטים לאיכות ועדכון סטנדרטים קיימים במסגרת שת"פ עם מועצת הצמחים - עבור המסחר בתוצרת חקלאית טרייה. הביצוע בכפוף לעזרת המועצות. • מדיניות פיקוח מחירים במוצרי חלב וביצים, סקירת ענף החמאה - בחינת השפעות הסרת הפיקוח על השוק, בחינה כלכלית של חלופות לענף החלב. • הנעת פיילוט ענפיים ושיתופי פעולה רוחביים לטיפול בפסולת החקלאית במרחב הכפרי והציבורי, קידום חדשנות ואימוץ פרקטיקות דיגיטליות מתקדמות לטיפול בפסולת	עיקרי תוכנית העבודה לשנת 2022						
<table border="1"> <tr> <td>שם היחידה/הסניף</td><td>החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה</td></tr> <tr> <td>כתובת</td><td>הקריה החקלאית, דרך המכבים, ראשון לציון</td></tr> <tr> <td>כתובת למשלוח דואר</td><td>ת"ד 30, בית דגן 5020000</td></tr> </table>	שם היחידה/הסניף	החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה	כתובת	הקריה החקלאית, דרך המכבים, ראשון לציון	כתובת למשלוח דואר	ת"ד 30, בית דגן 5020000	מען ודרכי התקשרות
שם היחידה/הסניף	החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה						
כתובת	הקריה החקלאית, דרך המכבים, ראשון לציון						
כתובת למשלוח דואר	ת"ד 30, בית דגן 5020000						

בעלי תפקידים בחטיבה (לפי סדר א'-ב'):

03 9485551	uriz@moag.gov.il	אורי צוק-בר סמנכ"ל בכיר למחקר, כלכלה ואסטרטגיה
03 9485537	taliamoag.gov.il	טל ביבי-אריה רכזת לשכת בכירה - סמנכ"ל
03 9485921	erezo@moag.gov.il	ארז אוסמן מנהל תחום (מדיניות כלכלית וסטטיסטיקה)
03-9485864	arnona@moag.gov.il	ארנון אביטל מנהל תחום (מדיניות רגולציה)
03 9485809	dianak@moag.gov.il	דיאנה קלמן מנהלת תחום (ניהול ידע ומידע)
03 9485653	ZivB@moag.gov.il	ד"ר זיו בר נחום מרכז בכיר (כלכלה ואסטרטגיה)
03 9485265	HussamE@moag.gov.il	חוסאם אעבד מרכז סקרים (תוצרת חקלאית טרייה)
03 9485295	natalym@moag.gov.il	נטלי מור מנהלת תחום (מדיניות רגולציה ושיתוף ציבור)
948527403	Moriyag@moag.gov.il	מוריה גבאי מרכזת בכירה (תוכניות עבודה)
03 9485792 04 6292363	yaelk@moag.gov.il	ד"ר יעל קהל מנהלת תחום בכירה (מחקר, כלכלה ואסטרטגיה)
03 9485491	Lenak@moag.gov.il	לנה כץ מרכזת/בכירה (כלכלה ומדיניות)
03 9485469	alizaz@moag.gov.il	עליזה ז'זק מרכזת בכירה (פרסומים)
03 9485799	tsipip@moag.gov.il	ציפי סגב פרידקין מנהלת תחום (חקר שווקים)

**עלונים וחברות מידע
שפורסמו**

[פרסומי החטיבה ב-2021](#)
[מחירי פירות וירקות נבחרים - דו"חות שבועיים - 2021](#)
[נוהלי תמיכה](#)
[פרסומי מוצרים בפיקוח - מוצרי חלב, ביצים, פירות וירקות](#)
[מדיניות רגולציה - פרסומים](#)
[סקירת שוק בשר הבקר בישראל](#)
[עלויות ייצור, תמיכות ומחירים של חלב-השוואה בין ישראל, האיחוד האירופי וארה"ב](#)
[תמיכות בחקלאות-מדיניות התמיכה של האיחוד האירופי](#)
[ייצור ויצוא ירקות ופירות בטורקיה, מצרים וירדן](#)
[ענף החקלאות בישראל, תמונת מצב כלכלית לשנת 2019](#)
[התייחסות מקצועית לאומדני התמיכה לחקלאים בדו"ח ה-OECD לשנת 2021](#)

• החלטה מס' 1855 – רפורמה בענף ההטלה • החלטה מס' 5052 – הסדרת ענף ביצי המאכל – היבטי רווחת בע"ח • החלטת ממשלה 2118 מיום 22.10.2014 – הפחתת הנטל הרגולטורי • החלטת ממשלה 1007 מיום 17.1.2016 – יישום הרפורמה בחוק רישוי עסקים • החלטת ממשלה 1901 מיום 11.8.2016 – מנגנונים משלימים להפחתת הנטל הרגולטורי • החלטת ממשלה 3214 מיום 3.12.2017 – רישוי עסקים דיפרנציאלי - הקלה לעסקים קטנים ובינוניים ותיקון החלטות ממשלה • החלטת ממשלה 4398 מיום 23.12.2018 – רגולציה חכמה, אימוץ המלצות ארגון ה-OECD ותיקון החלטות ממשלה • החלטת ממשלה 213 מיום 1.8.2021 – תכנית להגברת התחרות בחקלאות ותיקון החלטות ממשלה	החלטות ממשלה רלוונטיות לחטיבה
--	---

תוכניות עבודה

החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה אחראית על הובלת תוכניות העבודה של משרד החקלאות ופיתוח הכפר. כחלק מתהליך כלל ממשלתי פעלה החטיבה לליווי וייעוץ בבניית תוכניות עבודה לכלל המשרד, תכניות אשר פורטות את החזון והערכים של המשרד למטרות, יעדים ומשימות אשר להם הוגדרו מדדי תפוקות ותוצאות.

- הטמעת תרבות ארגונית של תכנון ובקרה ביחידות המשרד.
- ליווי ההנהלה ויחידות המשרד בגיבוש תכנית העבודה השנתית המשרדית.
- בקרה ומעקב אחר ביצוע תוכנית העבודה המשרדית.
- ליווי עומק של יחידות המשרד בתהליכי תכנון ושיפור תוך גיבוש יעדים, מדדים ובניית תוכניות לשיפור וארגון.
- קביעת מדדי תוצאה עבור האתגרים המשמעותיים של כל יחידה במשרד.

מדיניות, כלכלה וסטטיסטיקה

פעילות שוטפת בתחום מדיניות, מחקר כלכלי ומידע

- ניתוח והמלצה על מדיניות חקלאית לטווח הארוך.
- מתן חוות דעת והמלצות למדיניות מועדפת תוך בחינת חלופות, בחינה וקידום של רפורמות מבניות וסביבתיות.
- בחינת המדיניות לאור המלצות של ארגונים בין לאומיים מובילים (WTO, OECD).
- מעקב שוטף אחר השווקים וריכוז המידע הכלכלי חקלאי והנגשתו לציבור.
- איסוף וניתוח מידע כלכלי שיווקי ובנושאי מדיניות חקלאית וביצוע חקר השוואתי בינלאומי.
- חקר מבנה השוק, הגבלים עסקיים, פערי תיווך.

- חקר שוקי היצוא והשוק המקומי לתוצרת טרייה.
- ניתוח עלות תועלת של רפורמות בחקלאות
- בחינת יעילות יצור, שיטות התארגנות, כיווני התפתחות של משקי חקלאות וכו'.
- החטיבה מרכזת מול הלמ"ס את העבודה הקשורה לריכוז וניתוח נתוני החקלאות השונים.
- סיכום כלכלי שנתי - תמונת מצב כלכלית המרכזת את נתוני מדדי המחירים של התשומות בחקלאות, מדד המחירים לצרכן בתוצרת חקלאית טרייה, המחירים הקמעוניים, מרווח השיווק הקמעוני ומדדי יצור ויצוא תקופתיים על ענף החקלאות בישראל.
- הדו"ח השבועי – מחירי ירקות ופירות נבחרים, השינוי במחיר ופער התיווך ותרשימים אינטראקטיביים של מחירי פירות וירקות נבחרים.
- עדכון מחירים יומי ושבועי - נתוני המחירים הסיטוניים של פירות וירקות בשוק הסיטוני המרכזי (צריפין) נאספים ומתפרסמים מדי יום במהלך שעות הבוקר המוקדמות. כמו כן, מדווח ממוצע המחירים היומי והשבועי. יש לציין שבמאי 2017, השיק משרד החקלאות סקר מחירים חדש לציבור. סקר עם טכנולוגיה משופרת שמאפשר עיבוד נתונים באמצעות מודל סטטיסטי. בנוסף, נוספו נתונים לגבי רמת איכויות: סוג א' ומובחר, המוצגים באתר ובאפליקציה "[תוצרת הארץ](#)".

מדיניות הפיקוח על המחירים – מחירים בפיקוח

- במסגרת פעילות החטיבה וכן מתוקף סמכות מנהל החטיבה כמפקח על המחירים וחברות בוועדה של מנהל החטיבה ומנהל תחום כלכלה
- ריכוז ועדת המחירים הבין-משרדית המשותפת למשרד החקלאות והאוצר.
 - קביעת מחירי המוצרים המפוקחים תוך בדיקת שרשרת עלויות השיווק.
 - המלצות לקביעת מתודולוגית פיקוח מחירים והכללת או הוצאת מוצרים מפיקוח, או העברה בין רמות פיקוח.

חקר שווקים

איסוף ועיבוד נתוני שוק, איסוף נתונים משוקי חו"ל וריכוז מידע שיווקי מהארץ ומשוקי היצוא. ניתוח, הצגת הממצאים העולים והמשמעות שלהם ליצוא החקלאי.

שוקי איכרים לשיווק ישיר של תוצרת חקלאית

פרויקט נוסף שהתחיל ב-2017 ואשר נמשך גם ב-2021 הוא [נוהל השתתפות המדינה במימון אירועי שוק איכרים לשיווק ישיר של תוצרת חקלאית לשנים 2018 עד 2019](#). בכדי לאפשר הספקה ישירה של תוצרת חקלאית צמחית טרייה ואיכותית מהיצרן לצרכן במחירים סבירים ולצמצם את פער התיווך, הוחלט במשרד החקלאות ופיתוח הכפר (לאחר בחינה של

נושא השיווק הישיר של תוצרת חקלאית מהיצרן לצרכן במחירים נמוכים ממחיר השוק), לתמוך ברשויות מקומיות אשר יתחייבו להקים שוק איכרים בהתאם לנוהל.

מטרותיו של נוהל התמיכה הן הפחתת מחירי התוצרת החקלאית כפועל יוצא של קיצור שרשרת האספקה וצמצום מרווחי השיווק; הגדלת הצריכה של פירות וירקות מייצור מקומי; פיתוח הזדמנויות חדשות לשיווק ישיר של חוות ומגדלים בשווקים המקומיים. וסיוע ליצרנים חקלאים בודדים הפועלים באופן עצמאי להתאגד תחת פעילותו של שוק איכרים ולהגדיל בכך את היקף קהל היעד.

בדצמבר 2017 וביוני 2018 אושרו סה"כ 27 רשויות. בדצמבר 2019 פורסם הנוהל מחדש לרשויות בתקציב מצומצם. הוגשו כ-30 פניות לקבלת מענק תמיכה בשוקי האיכרים, מתוכן אושרו 6 בקשות ורק חבל אילות החלו בהפעלת השוק.

בשנת 2020 פעלו השווקים הבאים (החל מהסגר הראשון ועד לשלישי באופן חלקי ובעיקר במשלוחים): אשכול, קרני שומרון, חבל מודיעין, חוף אשקלון, ירוחם, קרית מוצקין, תקוע (מועצה אזורית גוש עציון) וחבל אילות. ב-2021 בהתאם להנחיות "הקורונה" פעלו פיזית (לא רק משלוחים) השווקים באשכול, חבל אילות ובתקוע (גוש עציון).

פרויקטים ונושאים הנמצאים בתהליך

החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה פועלת בשיתוף עם יחידות אחרות להיערכות ענף החקלאות למשבר האקלים, במסגרת צוות היגוי משרדי.

ב-2022 ריכוז עבודת הוועדה לבחינת מדיניות ההשקעות בחקלאות.

פרויקט מסחר מקוון בתוצרת חקלאית טרייה

החטיבה מובילה מזה כשלוש שנים פרויקט להקמתן של זירות מסחר דיגיטליות בשיתוף רשות החדשנות.

בשנת 2019 פורסם קול קורא לחברות להקמת זירה דיגיטלית למסחר בתוצרת חקלאית טרייה במתכונת B2B (מהמגדל ללקוח עסקי/מוסדי). נערך כנס מציעים, שלאחריו הוגשו 19 הצעות. לאחר בדיקה משותפת של ההצעות ע"י צוות משותף של נציגי החטיבה ונציגי רשות החדשנות נבחרו 5 חברות שזכו לקבלת סיוע במימון להקמת הזירות ולביצוע פיילוט של שנתיים.

החטיבה בשיתוף המדענית הראשית, מלווים את הזירות בנושא תקני איכות של תוצרת חקלאית טרייה.

מדיניות רגולציה

בהתאם להחלטת ממשלה מס' 2118, מתאריך 22.10.2014, שעניינה "הפחתת הנטל הרגולטורי" ("החלטת ממשלה 2118"), נדרשים כלל משרדי הממשלה לבצע תכניות להפחתת הנטל הרגולטורי הקיים ולהעריך את ההשפעות של רגולציה חדשה בטרם אימוצה.

תחום מדיניות רגולציה הוקם כחלק מן החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה. התחום אחראי לסייע ליחידות המשרד בגיבוש וביצוע תכניות משרדיות להפחתת הנטל הרגולטורי, בהטמעת מתודולוגיית "רגולציה חכמה" ובפיתוח כלים לניהול סיכונים ולגיבוש מדיניות. בנוסף התחום מלווה פרויקטים ליעול תהליכים בהתאם לצרכי המשרד.

תוכניות להפחתת נטל רגולטורי - תמצית עבודת המשרד בשנת 2021

במהלך שנת 2021 המשרד עסק בביצוע התוכניות להפחתת הנטל הרגולטורי שגובשו בשנים 2015 עד 2020. ניתוח של ביצוע התוכניות שגובשו בשנים 2016, 2017, 2018 ו-2019 מלמד שנכון ליום 11.5.2021, הצעדים שהושלמו יצרו בפועל חיסכון עלויות משקי של כ-150 מיליון ₪ וכ-443,000 ימי המתנה לאישורים בירוקרטיים בשנה. בנוסף, נעשו שינויים איכותניים כגון: הוספת צמח הקנאביס לרשימת הגידולים המותרים לגידול אורגני במצע מנותק. שנת 2015, היוותה שנת ניסוי מקדים (pilot). לכן אין כימות של חיסכון העלויות עבור התחומים שטופלו בשנת 2015.

יעלה - מערכת מחשוב מרכזית לכל תהליכי הרגולציה (רישוי ופיקוח)

רבות מהתוכניות המשרדיות להפחתת הנטל הרגולטורי כוללות התייחסות לצורך במחשוב התהליכים ושימוש במערכות מידע.¹ על כן החל בשנת 2017 המשרד לבחון את התשתיות המחשוביות שלו. בשנת 2018 הוחלט על אסטרטגיית מחשוב כוללת עבור המשרד. האסטרטגיה אינה מוגבלת רק להסבה של תהליכים ידניים למחשוב, אלא כוללת טרנספורמציה דיגיטלית מלאה, במסגרתה האפיון של מערכות המחשוב החדשות משמש לבחינה ושינוי יסודי של תהליכים ודרישות קיימים.

אחד הנדבכים המרכזיים של אסטרטגיית המחשוב הוא הקמת מערכות מידע מודרניות במשרד שיחליפו את המערכות הקיימות (למעט מערכות ממשלתיות דוגמת מערכת מרכב"ה). הוחלט להקים שלוש מערכות תפעוליות מרכזיות: מערכת תמיכות, מערכת רגולציה ומערכת מעבדות. המשרד מוציא לפועל את התוכנית האסטרטגית והיא בשלבי ביצוע. לצד פיתוח מערכות המחשוב.

עד כה עלו לאוויר השירותים הבאים:

- מסך איתור דרישות - בו ניתן יהיה לצפות במידע על הדרישות והתנאים ליבוא צמחים ומוצרים מן הצומח. שירות זה יורחב בהמשך לתחומים נוספים.
- הנפקת רישיון יבוא לצמחים ומוצרים מן הצומח.
- בדיקה ושחרור בנמל של משלוחי יבוא של צמחים ומוצרים מן הצומח.
- אישורים לצורך יצוא חיות מחמד (לרוב - טיסה לחו"ל עם כלב או חתול).
- טופס דיווח תלונות צער בעלי חיים
- הנפקת תעודות בריאות דיגיטליות ליצוא שתילי פרי, פרחים ותבלינים.

תחום מדיניות רגולציה משמש כמנהל הפרויקט של הקמת מערכת הרגולציה המרכזית, שתשמש את כל יחידות המשרד. שירותים שנמצאים בתהליך מחשוב במהלך שנת 2022:

¹ ראו למשל:

משרד החקלאות ופיתוח הכפר, תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי - רישוי תכשירים כימיים לצמחים (פברואר 2016);
משרד החקלאות ופיתוח הכפר, תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי - יבוא בעלי חיים ומוצרים מן החי (דצמבר 2016);
משרד החקלאות ופיתוח הכפר, תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי - פיקוח ווטרינרי על בקר, פיקוח ווטרינרי על צאן (דצמבר 2017);
משרד החקלאות ופיתוח הכפר, תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי - יצוא תוצרת טרייה (דצמבר 2017);
משרד החקלאות ופיתוח הכפר, תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי - רישיונות כריתה והעתקה של עצים (נובמבר 2018);
התכניות זמינות באתר המשרד: <http://bit.ly/RegPolicyAgri>

- הנפקת רישיון יבוא לבעלי חיים ומוצרים מן החי.
- בדיקה ושחרור בנמל של משלוחי יבוא של בעלי חיים ומוצרים מן החי.
- הנפקת רישיונות כריתה.
- היתר הפעלה למפעל מזון מן החי.
- אישור זכויות מטפחים.
- היתר לשימוש בקרקע.
- רישיון דיג.

גיבוש דוחות רגולציה חכמה - תמצית עבודת המשרד בשנת 2021

במהלך שנת 2021, המשרד עסק בגיבוש מדיניות בנושא תקופת הסגר לשרימפסים בה הוחלט לצמצם את תקופת ההסגר לשרימפסים, וגיבוש מדיניות הדיווח על יבוא מקנה באמצעים טכנולוגיים.

מרכז מידע וידע

לשיפור תהליכי עיצוב מדיניות ותפעול שוטף של משימות המשרד, מרכז המידע של החטיבה פועל לאיתור מידע מקצועי ומהימן ממגוון מקורות בינ"ל.

מידע זה תורם להבנת התהליכים וההתפתחויות העדכניות בנושאים הבאים בעולם, בתחומי מדיניות חקלאית בינלאומית ולקידום החקלאות בתחומי מחקר, בתחומי הכלכלה, התמיכות, השפעות שינוי האקלים וקיימות, הרגולציה, פיתוח השקעות, התכנון הכלכלי, ועוד, וזאת בנוסף לניטור של המידע השיווקי בו עוסק המרכז מזה כמה עשורים. נושא שוקי היצוא לתוצרת חקלאית צמחית טרייה ממשיך להיות פתוח לציבור ומהווה גם תשתית של ידע ומידע אסטרטגי המשמשים בהכנת העבודות הכלכליות הנערכות בחטיבה וביחידות המשרד.

בליבת העיסוקים של מרכז המידע נמצאים שירותי המעקב, האיתור, האיסוף, הארגון, וההפצה של מידע שיווקי ומידע תחרותי אודות שוקי היצוא של תוצרת חקלאית טרייה. במרכז המידע נערכים חיפושי מידע על פי צרכים ובקשות של מקבלי ההחלטות במשרד ומכלל הגורמים בענפי החקלאות. בנוסף מספק מרכז המידע מידע מותאם "בדחיפה" למנויים. השירות מספק עדכוני מידע של ידיעות שיווקיות גם מתוך מגוון מקורות מידע נוספים לפי נושאי התעניינות.

המידע משמש את החקלאים, ארגוני המגדלים והיצואנים ואת מקבלי ההחלטות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר (ובהם גורמי המחקר וההדרכה). המעקב אחר הסביבה העסקית מאפשר מתן תגובה מהירה לצורכי החקלאים ותכנון אסטרטגי בסקטור הציבורי והפרטי.

מרכז המידע מוביל תהליכים לטובת תיעוד, ניהול ושימור של הידע והמידע הארגוני במשרד באמצעות עידוד תרבות של שמירה ותיעוד הידע המקצועי ביחידות המשרד, בין אם זה באמצעות למידה מניסיונם של מומחים פורשים, במיפוי הידע הקריטי ביחידה המקצועית, במיפוי מקורות המידע, בניהול רכש משותף של מקורות לספרות מקצועית, בחברות בצוות ניהול ידע בשה"מ ועוד. בנוסף, מרכז המידע משמש קו שני לפניות מגוונות המגיעות ממוקד השירות המשרדי.

פרסומים

בחטיבה קיים מערך של הוצאה לאור והפצת המידע.

החטיבה מפרסמת דו"חות תקופתיים (שבועיים, ושנתיים) בנושא: מדדי מחירים של תוצרת חקלאית (לדוגמא: ["דו"חות שבועיים 2021 – מחירי ירקות ופירות נבחרים, השינוי במחיר ופער התיווך"](#)), המתפרסמים באתר האינטרנט של המשרד.

[מדד ייצור עלויות גפן](#) - המטרה של "מדד עלות ייצור גפן" היא לתת כלי התייחסות (רפרנס) למגדלים על התפתחות עלויות הייצור.

[ייצור ויצוא ירקות ופירות בטורקיה, מצרים וירדן 05-2021](#).

[ניתוח רב שנתי של קניית ברשתות השיווק בתקופת חג הפסח 2021](#), בפרסום ניתוח של קניית המזון על ידי הציבור הישראלי בתקופת פסח האחרון (2021), שנת החזרה לשגרה, והשוו אותה לתקופת חג הפסח בשנה שלפני הקורונה (2019) שנחשבה "שנה רגילה" לפני שהתוודענו לקורונה, ול-2020 "שנת הקורונה", השנה בה היה הסגר הראשון בעקבות התפרצות הקורונה.

[תמיכות בחקלאות-מדיניות התמיכה של האיחוד האירופי](#).

[התייחסות מקצועית לאומדני התמיכה לחקלאים בדו"ח ה-OECD לשנת 2021](#), יוני 2021.

החטיבה מוציאה לאור כתב עת מקצועי – לגיליון האחרון שיצא ["בחזית החקלאות" - כתב עת למדיניות, כלכלה ושיווק](#), החטיבה מפרסמת עבודות מחקר בנושאים שיווקיים ותחרותיים, ניירות עמדה ומדיניות שנעשו בחטיבה, כמו גם מידע על הנעשה בשוקי החוץ של ישראל, פרסומים תקופתיים, מגוון סקירות ומצגות של הרצאות מימי עיון, קורסים וכנסים, פרסומי החטיבה ניתנים לצפייה והורדה מאתר האינטרנט של משרד החקלאות ופיתוח הכפר.